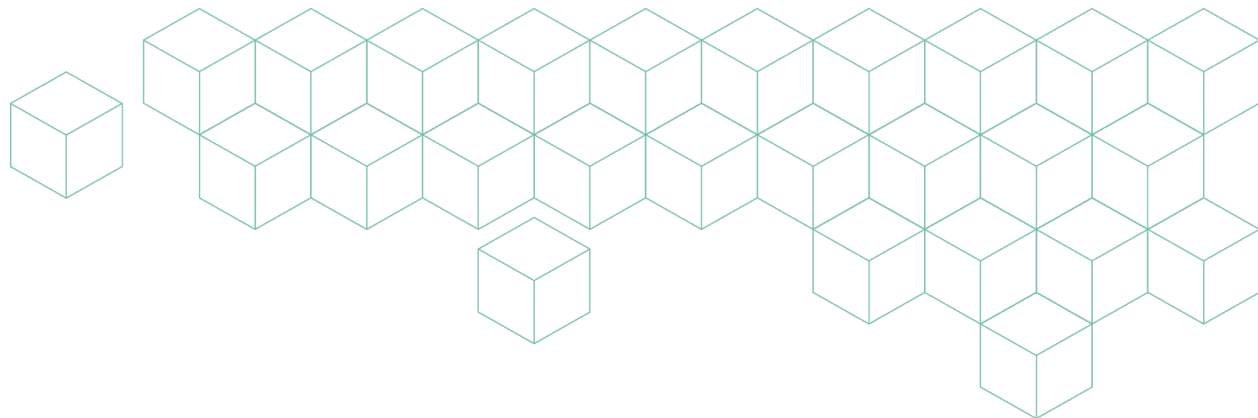

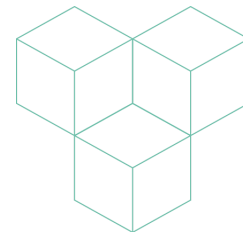

**SOCIAL-ECOLOGICAL APPROACHES
FOR CARE-LEAVERS INCLUSION
THROUGH PARTICIPATORY POLICY MAKING**

D4.8 Προσχέδιο Πρωτοκόλλου Εργασίας

Υποστηρίζοντας την πορεία των αγοριών και κοριτσιών που εγκαταλείπουν εναλλακτικά συστήματα φροντίδας. Μια σύντομη περιγραφή των εργασιών για μια κοινή δέσμευση.

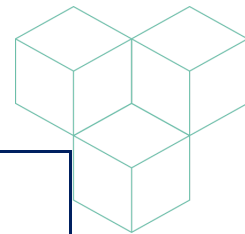
**Τελική Έκδοση
Ιούνιος 2020**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο	5
3. Το Εθνικό Πλαίσιο	7
4. Οι Δέκα Εντολές μας: οκτώ κατευθυντήριες γραμμές εργασίας και δύο καθολικές αρχές	14
5. Οι Ηθικές Πρακτικές Που Εμπνέουν Το Έργο Μας	19
6. Η Εκτεταμένη Ομάδα Εργασίας Μας	22

Αναθεωρήθηκε από:	Francesca Zamboni (Codici), Stefano Laffi (Codici)
Συντάχθηκε από:	Susanna Galli (Metropolitan City of Milan), Andrea Rampini (Codici), Simona Fazio (Spazio Aperto Servizi) σε συνεργασία με τους εταίρους Eurosuccess Consulting, Ahead και Fryshuset
Ημερομηνία παράδοσης:	Ιούνιος 2020
Επίπεδο διάδοσης:	X PU Δημόσιο □ PP Περιορισμένο σε άλλους συμμετέχοντες του προγράμματος (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών της Επιτροπής και των αξιολογητών του έργου)

□ CO Εμπιστευτικό, μόνο για μέλη της κοινοπραξίας (συμπεριλαμβανομένων της ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, των υπηρεσιών της Επιτροπής και των αξιολογητών του έργου)

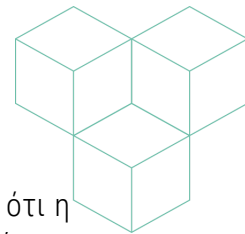
Εισαγωγή - Φέρνοντας το μέλλον μπροστά

Ζούμε σε μια εποχή μεγάλων αλλαγών. Κάθε μέρα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με προκλήσεις που διαβρώνουν τη βεβαιότητά για τον τρόπο ζωής μας και των δεσμών που μας ενώνουν, για το τι είναι η δουλειά και πως θα είναι στο μέλλον, για τη ζωή, για το πως είναι να ζεις σε μια πόλη. Βρισκόμαστε σε μια μετάβαση, η οποία χαρακτηρίζεται επίσης από τη σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την πανδημία Covid-19, όπου λέξεις όπως υγεία, ευημερία και ασφάλεια έχουν αποκτήσει διαφορετικές έννοιες, τις οποίες κανείς δεν περίμενε. Πρόκειται για μια μετάβαση στην οποία έχουμε αρχίσει να αμφισβητούμε πολλά πράγματα που κάποτε θεωρούσαμε αλήθεια, και πολλά πράγματα που αμφισβητούμε, παραμένουν αναπάντητα. Δεν μπορούμε να περιορίζουμε τον εαυτό μας με το να αντιδρούμε απλά σε προβλήματα, μας ζητείται να αλλάξουμε την προσέγγισή μας φέρνοντας πιθανά σενάρια στην επιφάνεια.

Η πολιτική δράσης του έργου *Stand by Me* έχει αναπτύξει το πλάνο της σε στενή επαφή με νέους που εγκαταλείπουν τη φροντίδα, επαγγελματίες και φορείς χάραξης πολιτικής. Με αφετηρία τις εμπειρίες αγοριών και κοριτσιών που αφήνουν τις υπηρεσίες προστασίας και φροντίδας, η θεμελιώδης ιδέα περιστρέφεται γύρω από το να βλέπουμε τις αδυναμίες που τους επηρεάζουν ως ταλέντο και δυνατότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, οι νέοι που εγκαταλείπουν την φροντίδα πρέπει να κάνουν κρίσιμες επιλογές για τη ζωή τους πολύ πριν από τους συνομηλίκους τους, παρακινώντας μας να τους θεωρούμε ως «νέους που θα φέρουν το μέλλον μπροστά».

Το έργο *Stand by Me* προσπάθησε να υιοθετήσει αυτό το μοντέλο «φέρνοντας το μέλλον μπροστά» για να ενθαρρύνει μια συζήτηση σχετικά με τις προσεγγίσεις και τις καθημερινές συμπεριφορές που παρουσιάζονται από όλους τους εμπλεκόμενους. Για τους επαγγελματίες και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, η πρόκληση ήταν να παραμεριστούν λύσεις και υπηρεσίες που σχεδιάστηκαν για παιδιά και εφήβους - γνωστές και επομένως καθησυχαστικές στρατηγικές - για να φτάσουμε στην προσέγγιση νέων ερμηνειών και νέων τρόπων σκέψης. Αυτή η σημαντική προσπάθεια ώθησε τη δυνατότητα οικοδόμησης πολιτικής και διαδικασιών που είναι πραγματικά συνεκτικές με τα στάδια και τις ιστορίες ζωής που έχρηζαν ιδιαίτερης προσοχής.

Ακούγοντας και συνεχώς αλληλεπιδρώντας με νέους που εγκαταλείπουν τη φροντίδα, εμπλουτισμένοι με μεθοδολογικό πειραματισμό που επικεντρώνεται στα παιχνίδια και στην μάθηση βάσει παιχνιδιού, μας έδωσε δύναμη και ενθουσιασμό κατά τη διάρκεια αυτής της αλλαγής προτύπου. Οι ιστορίες τους, η σκέψη τους και η προοπτική τους μας έδειξαν ξεκάθαρα ότι ο προβληματισμός για το μέλλον προωθεί την αύξηση της ευαισθητοποίησής για το παρόν, καθώς και για θέματα όπως ανθεκτικότητα, δημιουργικότητα και εμπιστοσύνη, τόσο

ως άτομα όσο και ως κοινότητα. Οι νέες γενιές θέτουν ζωτικά αιτήματα στους ευρωπαίους υπευθύνους χάραξης πολιτικής, και το έργο *Stand by Me* μας έχει διδάξει ότι η σπάνια και πολύτιμη συμβολή χιλιάδων νέων που εγκαταλείπουν τη φροντίδα μπορούν να δώσουν στην κοινωνία μας τα εργαλεία που χρειάζεται για να ζήσει με εμπιστοσύνη και προορατικότητα μέσα από τις προκλήσεις και τους μετασχηματισμούς που το αύριο έχει επιφυλάξει για εμάς. Είναι μια απλή, αποφασιστική διδασκαλία που οφείλουμε σε αυτούς που φέρνουν το μέλλον μας μπροστά.

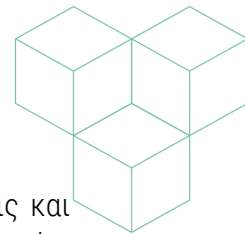
1. Εισαγωγή

Το *Stand by Me* είναι ένα διεθνές έργο ανάπτυξης ικανοτήτων που δραστηριοποιείται στον τομέα των δικαιωμάτων του παιδιού και των νέων. Ξεκίνησε το 2018 από τη Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου - σε συνεργασία με ένα δίκτυο οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην κοινωνία των πολιτών στο Μιλάνο (Ιταλία), στο Γκέτεμποργκ (Σουηδία), στο Μπρασόβ (Ρουμανία) και στη Λευκωσία (Κύπρος) - χάρη στη συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιδιότητα του Πολίτη».

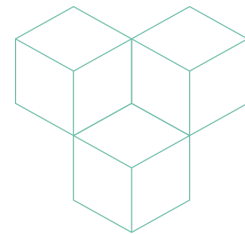
Ο στόχος του *Stand by Me* είναι να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των πολιτικών και των παρεμβάσεων που απευθύνονται στα νεαρά αγόρια και κορίτσια που πρόκειται να εγκαταλείψουν τις δομές εναλλακτικής φροντίδας ή την ανάδοχη τους οικογένεια και τα οποία, όταν ενηλικιώνονται, δεν ζουν με τη βιολογική τους οικογένεια λόγω δικαστικής απόφασης (αποκαλούμενοι ως νέοι που εγκαταλείπουν τα συστήματα φροντίδας).

Στην πρώτη φάση, ζητήθηκε η γνώμη περισσότερων από 60 ατόμων που δημιουργούν και διαμορφώνουν πολιτικές για βρέφη και νέους, καθώς και από 90 επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα. Μιλήσαμε επίσης σε περισσότερα από 80 κορίτσια και αγόρια ηλικίας από 14 έως 26 ετών που έχουν ζήσει ή ζουν σε δομές εναλλακτικής φροντίδας. Πρόκειται για μια απίστευτα μικτή ομάδα εργασίας: είναι διαγενεακή, διαπολιτισμική και πολυτομεακή, και μια ομάδα που, με μια εκτεταμένη πορεία υποστηριζόμενης έρευνας δράσης, αναρωτήθηκε για την αποτελεσματικότητα των συνοδευτικών πρακτικών και για την ικανότητά τους να παράγουν ευημερία και ανεξαρτησία, επισημαίνοντας τα δυνατά και αδύνατα σημεία των τοπικών συστημάτων. Η διεθνής σύμβαση που πραγματοποιήθηκε στο Μπρασόβ (Ρουμανία) τον Μάιο του 2019 παρείχε χώρο για τη σύγκριση ιδεών μεταξύ των τεσσάρων εθνικών αντιπροσωπειών και επέτρεψε στην ομάδα να μοιραστεί κοινές προτάσεις και υποθέσεις εργασίας.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2019, το έργο εξελίχθηκε σε τρεις φάσεις: αρχικά οργανώσαμε εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονταν σε επαγγελματίες του τομέα. Συνεργαστήκαμε με τους τοπικούς υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την ενίσχυση πολιτικών και υπηρεσιών που αποσκοπούσαν σε άτομα που εγκαταλείπουν τις δομές φροντίδας, η οποία συνεργασία ξεκίνησε με μια εξήγηση των θεμάτων προτεραιότητας της εργασίας. Επίσης, οργανώθηκε μια διαρκής εκστρατεία ευαισθητοποίησης που απευθυνόταν σε νέους και ενήλικες, οι οποίοι έχουν χρησιμοποιήσει τη πλατφόρμα παιχνιδιού που δημιουργήθηκε με τους νέους και τους ενήλικες που είχαν εμπλακεί στο έργο κατά τη διάρκεια του προγραμματισμού.

Αυτό το έγγραφο συνοψίζει τα κύρια ευρήματα που σχηματίστηκαν από τη διεθνή ομάδα κατά τη διάρκεια της εταιρικής συνεργασίας, και τα επαναπροσδιορίζει ως προτάσεις και πορείες εργασίας για να εμπνεύσουν την τοπική δράση για την ανάπτυξη πολιτικών, υπηρεσιών και πειραμάτων που στοχεύουν σε νεαρά κορίτσια και αγόρια που εγκαταλείπουν τη φροντίδα, καθώς και τα συστήματα προστασίας.

2. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο

Η ορολογία «άτομα που διαμένουν σε εναλλακτικούς χώρους φροντίδας» χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα αγόρια και κορίτσια που εγκαταλείπουν ή έχουν ήδη εγκαταλείψει την κατοικία τους ή την ανάδοχη τους οικογένεια, συνήθως επειδή έχουν ενηλικιωθεί ή θέλουν να ζουν ανεξάρτητα.

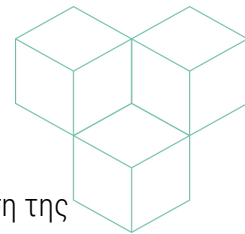
Για να δώσουμε μια ιδέα για την κλίμακα αυτού του φαινομένου, αρκεί να πούμε ότι, σύμφωνα με μια πρόσφατη εκτίμηση, υπάρχουν 2,3 εκατομμύρια ανήλικοι σε χώρους φροντίδας σε ολόκληρο τον κόσμο («Η Κατάσταση των Παιδιών του Κόσμου 2017: Τα Παιδιά σε ένα Ψηφιακό Κόσμο», UNICEF, 2017), εκτός από όλους εκείνους που ζουν με διαφορετικές οικογένειες από αυτές που γεννήθηκαν. Είναι ένα δύσκολο φαινόμενο να ποσοτικοποιηθεί, κυρίως επειδή δεν έχουμε αξιόπιστα δεδομένα για τους ανηλίκους που ζουν μακριά από τη βιολογική τους οικογένεια σε 55 από 197 συνολικά χώρες. Ακόμη και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεν υπάρχουν αξιόπιστες εκτιμήσεις σχετικά με τον αριθμό των ανηλίκων σε χώρους εναλλακτικής φροντίδας ή σχετικά με τον αριθμό εκείνων που έχουν μόλις ενηλικιωθεί και έχουν αποχωρήσει από τους χώρους αυτούς.

Ωστόσο, αυτό που δείχνουν όλες οι μελέτες είναι ότι, τα άτομα που διαμένουν σε εναλλακτικούς χώρους φροντίδας είναι πιο ευάλωτα από τους συνομηλίκους τους. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι νέοι ηλικίας μεταξύ 18 και 24 ετών είναι η ομάδα που κινδυνεύει περισσότερο από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό: 30,6% ήταν σε κίνδυνο το 2016 στις χώρες της ΕΕ (Eurostat 2016) και, κατά μέσο όρο, οι νέοι ευρωπαίοι δεν εγκαταλείπουν την οικογενειακή τους κατοικία πριν γίνουν τουλάχιστον 26 ετών (Eurostat 2017).

Υπάρχουν πέντε κύρια διεθνή ρυθμιστικά σημεία αναφοράς σε σχέση με την κατάσταση των ατόμων που εγκαταλείπουν τις δομές εναλλακτικής φροντίδας.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (20^η Νοεμβρίου 1989), με ιδιαίτερη αναφορά στο Προοίμιο (το οποίο ορίζει την ανάγκη να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μια ανεξάρτητη ζωή στην κοινωνία), Άρθρο 12 (Τα Συμβαλλόμενα Κράτη διασφαλίζουν στο παιδί που είναι σε θέση να διαμορφώσει τις δικές του απόψεις, το δικαίωμα να εκφράζει αυτές τις απόψεις ελεύθερα σε όλα τα θέματα που το επηρεάζουν, καθώς οι απόψεις του λαμβάνουν τη δέουσα βαρύτητα σύμφωνα με την ηλικία και την ωριμότητα του) και Άρθρο 20 (Ένα παιδί που στερείται προσωρινά ή μόνιμα το οικογενειακό του περιβάλλον, ή του οποίου τα συμφέροντα δεν μπορούν να υποστηριχθούν στο περιβάλλον που ζει, δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια από το κράτος).

Οι “**Κατευθυντήριες Γραμμές των Ηνωμένων Εθνών για την Εναλλακτική Φροντίδα των Παιδιών**”, εγκρίθηκαν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών με το ψήφισμα 64/142 (2009). Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές, που συνδέονται στενά με τον εορτασμό της εικοστής επετείου της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σχεδιάστηκαν για να παροτρύνουν τις εθνικές αρχές να εφαρμόσουν πλήρως την εν λόγω Σύμβαση, καθώς και άλλα νομοθετικά μέσα για την προστασία των δικαιωμάτων και της

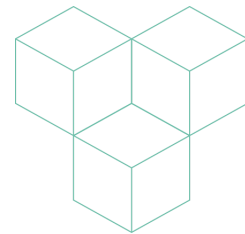

ευημερίας των παιδιών που ζουν σε εναλλακτική περίθαλψη. Μια ειδική ενότητα (άρθρα 131-136) είχε αφιερωθεί στην προετοιμασία, τη συνοδεία και την παρακολούθηση της πορείας των παιδιών που αποχωρούν από την εναλλακτική φροντίδα.

Τα σχόλια της **Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού** και ειδικότερα, Γενικό Σχόλιο Νο. 6 (2005) (Μεταχείριση ασυνόδευτων και χωρισμένων παιδιών εκτός της χώρας προέλευσής τους), Γενικό Σχόλιο Άρθρο 12 (2009) (Το δικαίωμα του παιδιού να εισακουστεί), Γενικό σχόλιο Άρθρο 13 (2011) (Το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από κάθε μορφή βίας), Γενικό σχόλιο Άρθρο 14 (2013) (Το δικαίωμα του παιδιού να λαμβάνει ως πρωταρχικό μέλημα τα συμφέροντά του).

Η **Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** “Επενδύοντας στα παιδιά – Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας” (2013) και η ιδιαίτερη αναφορά στην «ποιοτική υποστήριξη» για μετάβαση στην ενήλικη ζωή.

Ο **Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (2000 / C 364/01), με αναφορά στο Άρθρο 24 (Σε όλες τις ενέργειες που σχετίζονται με τα παιδιά, είτε από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικά ιδρύματα, το καλύτερο συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι πρωταρχικό μέλημα), Άρθρο 34 (όλοι όσοι διαμένουν και μετακινούνται νόμιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση δικαιούνται παροχές κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικά πλεονεκτήματα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και τους εθνικούς νόμους και πρακτικές. Για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας, η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα κοινωνικής και στεγαστικής βοήθειας, ώστε να διασφαλιστεί μια αξιοπρεπής ύπαρξη για όλους εκείνους που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται από το κοινοτικό δίκαιο και τους εθνικούς νόμους και πρακτικές) και το Άρθρο 41 (το δικαίωμα χρηστής διοίκησης).

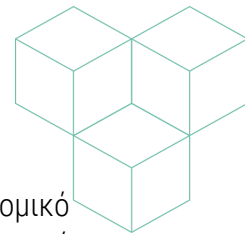

3. Το Εθνικό Πλαίσιο

Στην **ΙΤΑΛΙΑ**, υπάρχουν περισσότερα από 12.000 παιδιά σε δομές, που ισοδυναμούν σε περίπου 1,3 παιδιά για κάθε 1.000 κατοίκους της ίδιας ηλικιακής ομάδας, αριθμός που συμπληρώνεται από περισσότερα από 14.000 παιδιά σε ανάδοχες κατοικίες (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών, QRS 40-2017). Προσθέτοντας όσους έχουν εγκαταλείψει τους χώρους διαμονής ανηλίκων και εκείνους που δεν είναι πλέον σε ανάδοχη φροντίδα και ζουν μια ανεξάρτητη ζωή ή ζουν σε ημι-ανεξάρτητη στέγαση σε εκείνους που επιστρέφουν στην οικογένειά τους με το τέλος της φροντίδας, επιδεικνύοντας σε ένα τέτοιο πλαίσιο την ανάγκη για ανεξαρτησία, και εξαιρουμένων μόνον εκείνων που αποστέλλονται σε διαφορετικό χώρο φροντίδας μετά την αποχώρησή τους από προηγούμενο χώρο, η εκτίμηση για τους νέους που εγκαταλείπουν τη φροντίδα ηλικίας μεταξύ 15-17 ετών είναι 1.500 άτομα. Συμπεριλαμβανομένων εκείνων ηλικίας μεταξύ 18-21 ετών, για τους οποίους εκδόθηκε το λεγόμενο «*prosieguo amministrativo*» (διοικητική συνέχεια), η συνολική εκτίμηση των ατόμων που εγκαταλείπουν τη φροντίδα μεταξύ ηλικίας 15-21 ετών, φτάνει περίπου τα 2.600 άτομα.

Στην Ιταλία, η προστασία των παιδιών εποπτεύεται από το δικαστήριο ανηλίκων, που ιδρύθηκε το 1934 (βασιλικό διάταγμα 20/7/1934 αρ. 1404) ως εξειδικευμένο δικαστικό όργανο στον τομέα των ποινικών, αστικών και διοικητικών διαδικασιών. Το Σύνταγμα της Δημοκρατίας, που τέθηκε σε ισχύ το 1948, περιέχει σημαντικούς κανονισμούς σχετικά με το δικαίωμα της οικογένειας και του παιδιού (Άρθρα 2, 10, 30-32, 34, 38). Ειδικότερα, το Άρθρο 30 διευκρινίζει ότι όταν αντιμετωπίζει την προφανή ανικανότητα των γονέων, το κράτος πρέπει να διασφαλίζει ότι: η Δημοκρατία προστατεύει την παιδική ηλικία. Το 1956, ο νόμος 25/7/56 αρ. 888 εκσυγχρονίζει βαθιά τη διοικητική αρχή, αλλιώς ονομαζόμενη «επανεκπαίδευση», για παιδιά που είναι «παράνομα από συμπεριφορά ή από χαρακτήρα», η οποία επικεντρώνεται σε μια διπλή σειρά μέτρων: την ανάθεση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης (που ιδρύθηκε το 1962 με το νόμο αριθ. 1085) για την κοινωνική υπηρεσία και την τοποθέτηση παιδιών σε σπίτια επανεκπαίδευσης. Το 1967, ο νόμος 5/6/67 αρ. 431 εισάγει ειδική (σήμερα, νόμιμη) υιοθέτηση εγκαταλελειμμένων παιδιών και διευρύνει την αστική αρχή των Δικαστηρίων Ανηλίκων, για τα οποία ιδρύεται ένα συγκεκριμένο όργανο, με ταυτόχρονη ανεξαρτησία σε σύγκριση με το Δικαστήριο (Νόμος 9/3/71 αρ. 35). Το 1975, η μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου (νόμος 19/5/75 αρ. 151) διευρύνει την εξουσία των Δικαστηρίων των Ανηλίκων για τα παιδιά (άρθρο 38 Διατάξεις για την Εφαρμογή του Αστικού Κώδικα). Το 1977, η αρμόδια αρχή για παιδιά που υποκινούνται σε νομικές, αστικές και διοικητικές διαδικασίες μεταφέρεται από την Κοινωνική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης στις τοπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες (Προεδρικό Διάταγμα 616/77, άρθρο 23).

Το 2017, ο Νόμος 205 Άρθρο 1: Η ρήτρα 250 επικεντρώνεται ρητά στην κατάσταση των ατόμων που εγκαταλείπουν τη φροντίδα, διαθέτοντας ένα ταμείο για αγόρια και κορίτσια τα οποία «μετά την ενηλικίωση, δεν ζουν με τη βιολογική τους οικογένεια λόγω δικαστικής απόφασης». Ο στόχος της παρέμβασης, που ξεκίνησε ως πειραματική μέθοδος, είναι η πρόληψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, η ενίσχυση της πορείας ανάπτυξης προς την ανεξαρτησία και η προώθηση πειραματικών παρεμβάσεων που απευθύνονται σε νεαρά κορίτσια και αγόρια ηλικίας μεταξύ 18 και 21 ετών. Αυτές οι παρεμβάσεις δημιουργούν

ένα στοιχείο οικονομικής στήριξης, το «Ταμείο για την Ανεξαρτησία» και τη συνοδεία επαγγελματιών που ακολουθούν ένα σχέδιο ειδικά σχεδιασμένο για αυτά τα άτομα. Το ατομικό σχέδιο καταρτίζεται για κάθε νέο που εγκαταλείπει τη φροντίδα από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για τα παιδιά και αποτελεί το προϊόν μιας συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων, του Εκπαιδευτή που ενισχύει την πορεία προς ανεξαρτησία και εκείνων που διαδραματίζουν ρόλο στην ανάπτυξη και την εκτέλεσή του. Το σχέδιο καθορίζει, ξεκινώντας από τις ανάγκες και τις προσδοκίες του ατόμου που εγκαταλείπει τη φροντίδα, τους στόχους και τα αποτελέσματα που απαιτούνται για την επίτευξη μιας ανεξάρτητης πορείας, ενεργοποιώντας τα ταλέντα και τις ικανότητες του ανήλικα, και την υποστήριξη των υπηρεσιών και των πόρων της κοινότητας.

Στη **ΣΟΥΗΔΙΑ**, το 2018, υπήρχαν περίπου 48.000 παιδιά και νέοι (ηλικίας έως 20 ετών) που επωφελήθηκαν από εναλλακτικά μέτρα φροντίδας. Οι μισοί από τους νέους σε εναλλακτική φροντίδα τοποθετήθηκαν σε ανάδοχες οικογένειες, ενώ οι υπόλοιποι μισοί καλωσορίστηκαν σε ανοιχτές και κλειστές δομές φιλοξενίας (Socialstyrelsen, 2019). Οι ανοιχτές δομές φιλοξενίας ονομάζονται «σπίτια για φροντίδα ή κατοικία» - το HVB είναι το σουηδικό ακρωνύμιο - και στεγάζει την πλειονότητα των νέων σε χώρους διαμονής. Υπάρχουν μόνο 1.000 νεαρά αγόρια και κορίτσια σε κλειστές δομές, όπου η διαμονή είναι υποχρεωτική και μεταβατική. Προορίζονται για νέους που έχουν διαπράξει εγκλήματα (δομές όπως LSUs) και νέους με οξεία προβλήματα που συνδέονται με την κατανάλωση αλκοόλ και κατάχρησης ουσιών (LVMs). Η διαχείριση των κλειστών δομών φιλοξενίας στεγάζεται από το «Εθνικό Συμβούλιο Θεσμικής Φροντίδας», μια ανεξάρτητη κυβερνητική υπηρεσία που δημιουργεί ειδικά σχέδια παρέμβασης για παιδιά και νέους με ψυχολογικά ή συμπεριφορικά προβλήματα και για ενήλικες που κάνουν κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών.

Το 2018, περίπου το 30% των παιδιών υπό την ευθύνη του εναλλακτικού συστήματος φροντίδας αποτελούσαν τους ασυνόδευτους ξένους ανήλικες. Για αυτούς, το πιο συνηθισμένο μέτρο είναι να στεγάζονται σε ένα σπίτι κοινότητας (HVB), ακολουθούμενο από τοποθέτηση σε μια ανάδοχη οικογένεια.

Η εθνική νομοθεσία υπογραμμίζει τη σημασία της διατήρησης ουσιαστικών σχέσεων μεταξύ των παιδιών, των βιολογικών γονέων τους και των εκτεταμένων οικογενειών τους, και οι εντολές απομάκρυνσης προορίζονται ως προσωρινές λύσεις για να χρησιμοποιηθούν, με σκοπό την επανένταξη των οικογενειών τους αργότερα. Παρά τη συγκεκριμένη θέση, τα δεδομένα δείχνουν ότι, για νέους δεκαοχτώ χρονών που εγκαταλείπουν το σύστημα, ο μέσος χρόνος που αφιερώνεται μακριά από την οικογένειά τους είναι 4 χρόνια (Socialstyrelsen, 2007).

Η έρευνα που διεξήχθη στη Σουηδία βασίζεται στους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους που εγκαταλείπουν αυτές τις δομές και πρέπει να βιώσουν τις προκλήσεις της ανεξαρτησίας πολύ πριν από τους συνομηλίκους τους, με λιγότερους από τους υπόλοιπους πόρους στη διάθεσή τους. Η έρευνα ασχολείται κυρίως με νεαρά κορίτσια και αγόρια που προέρχονται από ευάλωτες οικογένειες, οι οποίες δεν μπορούν να τους προσφέρουν αρκετή υποστήριξη κατά τη διάρκεια της ευαίσθητης φάσης μετάβασης σε μια ανεξάρτητη ενήλικη ζωή. Η βιβλιογραφία υπογραμμίζει μια σειρά ειδικών παραγόντων κινδύνου για άτομα που εγκαταλείπουν τη φροντίδα και μια μεγαλύτερη συχνότητα κρίσιμων καταστάσεων που

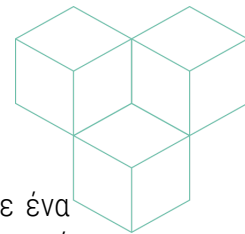
σχετίζονται με το σπίτι, το σχολείο και την απασχόληση. Η μετάβασή τους προς μια ανεξάρτητη ζωή περιγράφεται ως ένα «επιταχυνόμενο και συμπιεσμένο» μονοπάτι (Biehal and Wade 1996; Stein 2012), που τους οδηγεί σε μια «άμεση ενηλικίωση» (Rogers 2011). Σε σύγκριση με τους συνομηλίκους τους, το ποσοστό ψυχικών και ψυχιατρικών διαταραχών είναι υψηλότερο, το ποσοστό αυτοκτονίας είναι υψηλότερο και η πιθανότητα να διαπράξουν έγκλημα είναι μεγαλύτερη.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα το σουηδικό πλαίσιο, χρησιμοποιήσαμε δύο κομμάτια ποιοτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε ορισμένες από τις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας.

Μία μελέτη που πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη και το Γκέτεμποργκ αποκαλύπτει μια ενδιαφέρουσα διατομή για το πώς λειτουργεί το σουηδικό σύστημα εναλλακτικής φροντίδας (Höjer & Sjöblom, 2009 - Νέοι που εγκαταλείπουν τη φροντίδα στη Σουηδία). 10 νεαρά αγόρια και 6 νεαρά κορίτσια, όλα ηλικίας μεταξύ 18 και 22 ετών, συμμετείχαν σε μια ημιδομημένη συνέντευξη. Οκτώ από τους 16 ερωτηθέντες είχαν τοποθετηθεί σε ανάδοχες οικογένειες, ενώ οι άλλοι 8 είχαν τοποθετηθεί σε διαφορετικούς τύπους σπιτιών. Δέκα από αυτούς είχαν απομακρυνθεί από τις οικογένειές τους λόγω καταστάσεων που σχετίζονται με την ψυχική υγεία των γονιών τους ή παράγοντες κινδύνου που συνδέονται με την κατανάλωση αλκοόλ και ουσιών, τρεις μετά από έντονες οικογενειακές συγκρούσεις και τρεις ακόλουθες πράξεις που διαπράχθηκαν προσωπικά. Την περίοδο των συνεντεύξεων, δέκα από αυτούς είχαν εγκαταλείψει το σύστημα τους προηγούμενους δώδεκα μήνες, ενώ έξι ετοιμάζονταν να φύγουν κατά τη διάρκεια των επόμενων έξι μηνών. Από αυτά τα έξι, μόνο ένα τοποθετήθηκε σε ανάδοχη οικογένεια, τρεις ζούσαν σε ημι-ανεξάρτητα διαμερίσματα που ονομάζονται «μισά διαμερίσματα» (δομές σχεδιασμένες για νέους όταν βρίσκονται σε εξέλιξη οι νομικές τους διαδικασίες) και έξι σε άλλους τύπους κατοικιών. Ο μέσος χρόνος για τον οποίο βρίσκονταν οι δεκαέξι συνεντευξιζόμενοι στο σύστημα ήταν 9,5 χρόνια, με μεγαλύτερο αριθμό για εκείνους που είχαν τοποθετηθεί σε ανάδοχη φροντίδα (11,5 έτη) και χαμηλότερος αριθμός για εκείνους που είχαν τοποθετηθεί σε κέντρα φροντίδας (6,3 έτη). Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό κοινό σε όλους ήταν ο αυξημένος βαθμός αστάθειας, με την πλειονότητα των νέων να έχουν αλλάξει τη θέση και την κατάσταση διαβίωσής τους περισσότερες από τρεις φορές.

Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες εξέφρασαν έντονη ανησυχία για οικονομικά ζητήματα, ξεκινώντας από την καθημερινή διαχείριση χρημάτων, και έτσι πολλοί από αυτούς ζήτησαν υποστήριξη για ακριβώς αυτά τα οικονομικά ζητήματα, από την πληρωμή λογαριασμών έως τη διαχείριση αποταμιεύσεων. Υπήρχαν πολλές άλλες πηγές ανησυχίας, όπως η στέγαση και η σχολική ζωή, με συχνές αποτυχίες και παραμέληση. Ένας τελικός τομέας στον οποίο ερευνήθηκε αυτή η μελέτη σχετίζεται με τους συνδέσμους και την υποστήριξη των γονέων. Έξι στους δεκαέξι δήλωσαν ότι έλαβαν κάποια μορφή συναισθηματικής υποστήριξης από τους δικούς τους βιολογικούς γονείς, αλλά με διαλείπουσα επαφή και περίπλοκες σχέσεις. Όλοι τους είπαν ότι έλαβαν κάποια μορφή υποστήριξης από τους θετούς γονείς ή τους εκπαιδευτικούς τους στο χώρο διαμονής τους.

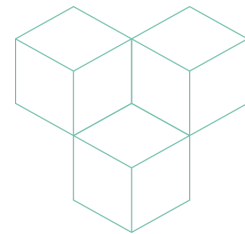
Μια άλλη μελέτη μεγάλου ενδιαφέροντος, η οποία πραγματοποιήθηκε μεταξύ 2014 και 2017, ανέλυσε τις στρατηγικές που εφαρμόστηκαν από είκοσι νέους που εγκαταλείπουν τη φροντίδα για να διαχειριστούν τις πιο περίπλοκες φάσεις της μετάβασης στην ενήλικη ζωή (Bengtsson, Sjöblom & Öberg, 2018- «Λοιπόν, από εμένα εξαρτάται τώρα» – στρατηγικές για

τους νέους που εγκαταλείπουν τα συστήματα φροντίδας για την αντιμετώπιση δυσκολιών κατά την έξοδο τους από τα συστήματα αυτά στη Σουηδία). Ξεκινώντας με ένα θεωρητικό περίγραμμα αναφοράς που επικεντρώνεται στην έννοια της ανθεκτικότητας, αυτή η μελέτη υπογράμμισε τρεις κρίσιμες διαστάσεις, εκ των οποίων οι δύο συνδέονται με τον «εσωτερικό κόσμο» κάθε αγοριού και κοριτσιού, και μία σε σχέση με τον «έξω κόσμο». Η πρώτη διάσταση αφορά στο να δώσουν στο δικό τους ταξίδι ένα νέο νόημα, ή μάλλον να ξαναδιαβάσουν κριτικά τη δική τους ιστορία και, συγκεκριμένα, το χρονικό διάστημα που πέρασαν στο εναλλακτικό σύστημα φροντίδας. Η δεύτερη διάσταση αφορά την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και περιλαμβάνει την αυτοεκτίμηση, την αίσθηση της αποτελεσματικότητας και την αίσθηση ότι είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τη ζωή των ενηλίκων. Ο τρίτος τομέας είναι η αναδιάρθρωση των δικών τους κοινωνικών δικτύων και περιλαμβάνει βασικά ερωτήματα που σχετίζονται με τη σχέση με τις βιολογικές οικογένειές τους, τη θετική τους σχέση με τους συνομηλίκους τους και τη διατήρηση ουσιαστικών σχέσεων με ενήλικες προσωπικότητες κατά την προηγούμενη ζωή τους. Αυτά τα στοιχεία φαίνεται να επιβεβαιώνουν τις υποθέσεις που διαμορφώθηκαν από προηγούμενη βιβλιογραφία, η οποία υπογράμμισε ότι βασικοί παράγοντες ανθεκτικότητας είναι η σταθερότητα (Jones et al. 2011; Stein 2012), η πιθανότητα σταδιακών βημάτων προς την ενηλικίωση (Wade και Dixon 2006), η άμεση συμμετοχή σε αποφάσεις σχετικά με το μέλλον τους (Stein 2012) και η πρόσβαση σε επίσημα και ανεπίσημα συστήματα κοινωνικής υποστήριξης (Wade 2008).

Υποθέσεις και αντανάκλασεις αυτού του είδους σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου και ανθεκτικότητας διαπερνούν την υποστηριζόμενη πορεία έρευνας-δράσης μας και τον συνεχή διάλογο μας με άτομα που αποφεύγουν τη φροντίδα, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες στον τομέα, συνθέτοντας το πλαίσιο των Δέκα Εντολών μας που θα παρουσιάσουμε στην επόμενη Ενότητα.

Στη **POYMANIA**, το σύστημα προστασίας των παιδιών έχει υποστεί ριζικές αλλαγές τα τελευταία είκοσι χρόνια. Το ταξίδι πριν από την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ακολουθούμενο από το πλήρες πλαίσιο των διαδικασιών χάραξης πολιτικής της ΕΕ, οδήγησε σε μια πλήρη αναθεώρηση του συστήματος που αρχικά δομήθηκε κατά τη σοσιαλιστική εποχή. Οι κύριες τάσεις της αλλαγής αφορούν την αυξανόμενη παρέμβαση στην πρόληψη της εγκατάλειψης των παιδιών, την ανάπτυξη ενός προσαρμοσμένου και εξειδικευμένου συστήματος και την ανάπτυξη υπέρ των μικρότερων δομών ή λύσεων που βασίζονται στην οικογένεια σε μεγάλους δημόσιους οργανισμούς. Χάρη σε αυτές τις παρεμβάσεις, ο αριθμός των παιδιών που καλωσορίστηκαν σε κέντρα φροντίδας μειώθηκε πάνω από 53.000 σε περίπου 13.600 μεταξύ 2000 και 2018 (www.insse.ro) και η Εθνική Στρατηγική για την Προστασία του Παιδιού προβλέπει το μόνιμο κλείσιμο όλων των παλαιών «ορφανοτροφείων» έως το τέλος του 2020. Αντίθετα, ο αριθμός των παιδιών που καλωσορίστηκαν σε ανάδοχες οικογένειες, διευρυμένες οικογένειες και υποκατάστατες οικογένειες έχει αυξηθεί σε 35.600 και ένα εκτεταμένο δίκτυο «μητρικών βοηθών» που είναι σε θέση να αναλάβουν την ευθύνη και τη φροντίδα για έναν αυξανόμενο αριθμό αγοριών και κοριτσιών που έχει αναπτυχθεί σε ολόκληρη τη χώρα (<https://www.unicef.org/romania/sites/unicef.org.romania/files/2019-09/STRATEGIA%20NATIONALĂ%20PENTRU%20PROTECȚIA%20ȘI%20PROMOVAREA%20DREPTURILOR%20COPILULUI.pdf>). Από το σύνολο των 3,65 εκατομμυρίων παιδιών, υπάρχουν περίπου 50 χιλιάδες παιδιά που

επωφελούνται από μορφές ειδικής προστασίας, γεγονός που τους επιτρέπει να μένουν κάπου εκτός της βιολογικής τους οικογένειας.

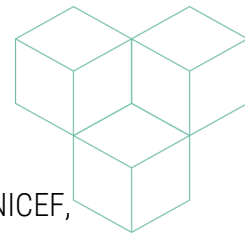
Η Ρουμανική νομοθεσία ορίζει ότι όλα τα παιδιά που διαχωρίζονται προσωρινά ή μόνιμα από τις οικογένειές τους πρέπει να λάβουν παρέμβαση ειδικής προστασίας έως ότου είναι 18 ετών, σε υπηρεσίες όπως ανάδοχο σπίτι ή ανάδοχη φροντίδα. Οι προσαρμοσμένες πορείες στοχεύουν στο να διασφαλίσουν ότι ικανοποιούνται οι ανάγκες κάθε παιδιού, εγγυώνται πλήρη πρόσβαση σε υπηρεσίες, προωθούν μαθήματα κατάρτισης εμπειρογνομόνων και εγγυώνται πλήρη συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας. Μετά την ηλικία των 18 ετών, μπορεί να γίνει συμφωνία για τη συνέχιση της προστατευτικής υπηρεσίας έως ότου γίνουν 21 ή 26 ετών.

Ο νόμος 272 του 2004 ορίζει ότι εάν ένα αγόρι και ένα κορίτσι σκοπεύουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους, πρέπει να στείλουν αίτηση επέκτασης στην Επιτροπή για την Προστασία του Παιδιού - που ιδρύθηκε στο πλαίσιο της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας του Παιδιού (DGASPC), σε επαρχιακή βάση - ή στο Δικαστήριο που αναλαμβάνει τις υποθέσεις παιδιών και οικογενειών. Εάν το αίτημα εγκριθεί, θα έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν όλες τις υπηρεσίες που ορίζονται από το καθεστώς «ειδικής προστασίας» έως ότου γίνουν 26 ετών. Εάν ένα παιδί που μόλις ενηλικιώθηκε αποφασίσει να μην συνεχίσει τις σπουδές του, μπορεί να λάβει - κατόπιν αιτήματος - παράταση της προστασίας για μέγιστη διάρκεια δύο ετών, με σκοπό να διευκολύνει την κοινωνική ένταξή του σε κατάσταση ανεξαρτησίας. Αυτά τα δύο χρόνια περιλαμβάνουν υποστήριξη για αναζήτηση σπιτιού ή εργασίας - που προσφέρεται από τη DGASPC - καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται από την επαρχιακή υπηρεσία απασχόλησης. Εάν το αγόρι ή το κορίτσι χάσει τη δουλειά του/της για λόγους που το ίδιο ευθύνεται, το σύστημα ειδικής προστασίας λήγει.

Είναι πολύ δύσκολο να καθοριστούν συνολικές εκτιμήσεις για τον αριθμό των ατόμων που εγκαταλείπουν τη φροντίδα στη Ρουμανία. Η έλλειψη τυποποιημένης διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο μας εμποδίζει να ανακαλύψουμε τον αριθμό των αγοριών και των κοριτσιών που εγκαταλείπουν το σύστημα και υπάρχουν πολλά περίπλοκα στοιχεία - συμπεριλαμβανομένου του μεγάλου αριθμού νέων που εγκαταλείπουν τη χώρα μόλις εγκαταλείψουν το σύστημα φροντίδας και προστασίας - που καθιστά την κατασκευή διαχρονικών συνόλων δεδομένων και μεσοπρόθεσμων διαδικασιών παρακολούθησης μια επίπονη εργασία. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρείχε η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας του Παιδιού, που ιδρύθηκε σε επαρχιακή βάση, με το τέλος του 2018, υπήρχαν 4.000 αγόρια και κορίτσια ηλικίας 14 έως 26 ετών που εξακολουθούν να βρίσκονται υπό τη φροντίδα του εθνικού Συστήματος προστασίας (<http://www.copii.ro/statistici-2019>).

Σύμφωνα με μελέτη της Εθνικής Αρχής για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Παιδιών και των Υιοθεσιών το 2017, ο μέσος χρόνος που αφιερώνει ένα παιδί στο σύστημα προστασίας είναι 7,5 χρόνια, που αντιστοιχεί στο 65% της συνολικής ζωής του. Η ίδια έρευνα δείχνει ότι μεταξύ των νέων ηλικίας μεταξύ 15 και 26 ετών σε εναλλακτική περίθαλψη, ένας στους πέντε έχει περάσει ολόκληρη τη ζωή του στο σύστημα και ένας στους τρεις περισσότερο από το 90% της ζωής τους.

Μεταξύ των πιο διαδεδομένων κοινωνικών κατηγοριών, υπάρχουν ορισμένες ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες, όπως παιδιά της εθνοτικής ομάδας Ρομά, παιδιά με αναπηρίες, αγόρια και

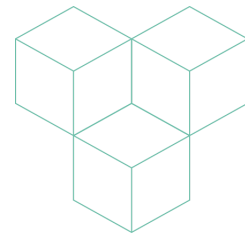
κορίτσια που ζουν σε ευάλωτες συνθήκες που αυξάνονται από την αποϊδρυματοποίηση και αγόρια και κορίτσια που εγκαταλείπουν το σχολείο νωρίς (Παγκόσμια Τράπεζα, UNICEF, ANDPCA. Μελέτη: Ρουμανία - Παιδιά από το Σύστημα Προστασίας, Βουκουρέστι 2016).

Οι αναφορές και η βιβλιογραφία που αναφέρονται εξηγούν σαφώς ότι τα αγόρια και τα κορίτσια που εγκαταλείπουν το σύστημα αντιμετωπίζουν πιο κρίσιμες καταστάσεις από αυτές που βιώνουν οι συνομήλικοί τους. Όπως σε όλα τα άλλα πλαίσια, τα πιο κρίσιμα στοιχεία είναι εκείνα που σχετίζονται με το σπίτι, τη συνέχιση των σπουδών τους, την αναζήτηση εργασίας, την ευθραυστότητα των σχέσεων τους και τη μεγαλύτερη έκθεσή τους σε καταστάσεις που τους θέτουν σε κίνδυνο. Άλλοι συγκεκριμένοι παράγοντες που συνδέονται με τα δίκτυα του εγκλήματος και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, φαινόμενα που επηρεάζουν τα παιδιά της Ρουμανίας σε μεγαλύτερο βαθμό από ό, τι τους συνομήλικους τους σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συμπληρώνουν επίσης αυτά τα ζητήματα (Εγκυκλοπαίδεια Κοινωνικής Εργασίας, 2016, επιμέλεια του George Namtu, Polirom Publishing House).

Παράλληλα με τις κατευθυντήριες γραμμές εργασίας που είναι κοινές και για τις τέσσερις χώρες, οι εγκεκριμένες ερευνητικές δραστηριότητες που διεξήχθησαν στην περιοχή του Μπρασόβ υπογράμμισαν τη ζήτηση για παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση συγκεκριμένων κενών στο ρουμανικό σύστημα: ένα πιο ακριβές και αποτελεσματικό σύστημα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων προστασίας των παιδιών, την απλοποίηση των διαδικασιών, την πιο αποτελεσματική χρήση των πόρων και τον πειραματισμό με μορφές διαχείρισης των προϋπολογισμών μεμονωμένων δημόσιων δομών, πειραματισμός με υπηρεσίες και δομές αφιερωμένες ρητά στη φάση μετάβασης σε μια ανεξάρτητη ζωή, τη μεγαλύτερη συμμετοχή των οικογενειών – εφόσον έχουν διατηρηθεί θετικοί δεσμοί - καθώς τα αγόρια και τα κορίτσια εγκαταλείπουν το σύστημα φροντίδας.

Στην **ΚΥΠΡΟ**, η Εθνική Πολιτική για τα Δικαιώματα του Παιδιού υπογραμμίζει το ρόλο της Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού στη διασφάλιση της εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης του 1989 σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή, ένα ανεξάρτητο όργανο που διορίζεται από το Συμβούλιο των Υπουργών, ασχολείται αποκλειστικά με τα δικαιώματα του παιδιού και οι αρμοδιότητές της θεσπίζονται με ειδικό νόμο, ο οποίος ισχύει από τον Ιούνιο του 2007 και ενισχύθηκε περαιτέρω με νομοθεσία το 2014.

Σε λειτουργικό επίπεδο, η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των εφήβων βρίσκεται υπό τον έλεγχο του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας. Ο κύριος ρόλος αυτής της υπηρεσίας είναι η υποστήριξη ευάλωτων οικογενειών, θεσπίζοντας προληπτικά μέτρα που αποσκοπούν στην αποφυγή της διάσπασης της οικογένειας. Οι παρεμβάσεις στο σπίτι, η χρήση κέντρων ημέρας, η επισιτιστική βοήθεια και οι εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας είναι μερικές από τις υπηρεσίες που χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη αυτού του σκοπού. Σε ακραίες περιπτώσεις όπου οι γονείς θεωρούνται ακατάλληλοι για την εγγύηση της ασφάλειας και της ακεραιότητας των παιδιών για τα οποία είναι υπεύθυνα, το Οικογενειακό Δικαστήριο (η μόνη αρχή που έχει την εξουσία να θέτει περιορισμούς στα γονικά δικαιώματα) μπορεί να απομακρύνει το παιδί από την οικογένειά του. Η προτιμώμενη μέθοδος είναι να τοποθετείται το παιδί με άλλους συγγενείς ή να στραφούμε σε οικογενειακές λύσεις όπως η

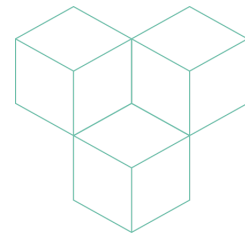
ανάδοχη φροντίδα. Μόνο ως έσχατη λύση χρησιμοποιούνται χώροι διαμονής εναλλακτικής φροντίδας.

Στην Κύπρο, υπάρχουν τέσσερις στεγαστικές δομές για αγόρια και κορίτσια ηλικίας 5 έως 13 ετών, στις πόλεις Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα και Πάφος. Όσα παιδιά είναι κάτω των 5 ετών μπορούν να τοποθετηθούν σε αυτές τις δομές σε εξαιρετικές περιστάσεις. Παράλληλα, υπάρχουν επίσης δομές για εφήβους, που ονομάζονται «ξενώνες νεότητας», οι οποίοι, σε ορισμένες περιπτώσεις, φιλοξενούν επίσης ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Προς το παρόν, υπάρχουν περίπου 90 παιδιά που στεγάζονται σε κέντρα φροντίδας και περίπου 100 ασυνόδευτα παιδιά που τοποθετούνται στην κοινότητα.

Τα παιδιά που έχουν διαπράξει αδικήματα απομακρύνονται μερικές φορές από τις οικογένειές τους. Προς το παρόν, είναι υπό κράτηση περίπου 15 παιδιά, μεγαλύτερα των 16 ετών. Για άλλα παιδιά που έχουν διαπράξει κάποιο αδίκημα, υπάρχουν μέτρα που καθορίζουν την εθελοντική και κοινωνική τους εργασία. Η Υπηρεσία Κοινωνικής Ευημερίας έχει τον ρόλο να επιβλέπει την πρόοδό τους και να ενημερώνει το Οικογενειακό Δικαστήριο τουλάχιστον ανά διετία. Έχει επίσης το ρόλο της παρακολούθησης της προόδου των νέων που τοποθετούνται σε διορθωτικές εγκαταστάσεις από τη στιγμή που απελευθερώνονται.

Για ολόκληρη τη φάση όπου τα παιδιά απομακρύνονται από τις βιολογικές οικογένειές τους, οι γονείς υποστηρίζονται από επαγγελματίες της Κοινωνικής Υπηρεσίας με σκοπό να ξεπεράσουν τυχόν προβλήματα που είχαν παρατηρηθεί και να συνοδεύσουν το παιδί καθώς επανεντάσσεται στην οικογένεια και έρχεται ξανά σε επαφή με τους γονείς.

Όταν ένα παιδί μεγαλώνει, τίθεται σε εφαρμογή ένα προσαρμοσμένο σχέδιο υποστήριξης, με ευθύνη την Διεύθυνση της Υπηρεσίας Κοινωνικής Πρόνοιας. Το προσαρμοσμένο κρατικό σχέδιο σχεδιάζεται και παρακολουθείται με βάση τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε νέου ατόμου, με μέτρα που ενδέχεται να διαφέρουν πολύ από τη μία περίπτωση στην άλλη. Για κάθε αποδέκτη φροντίδας που ολοκλήρωσε τα 18 του χρόνια, του διατίθεται συνολικό ποσό 20.000 ευρώ για να χρησιμοποιηθεί εντός δέκα ετών (μέχρι την ηλικία των 28 ετών) για την κάλυψη του κόστους σπουδών και άλλων εξόδων που συνδέονται με την εκπαίδευση (βιβλία, υλικά, κ.ά.), δαπάνες που συνδέονται με την εργασία (εξοπλισμός ή άλλα πράγματα) ή για έξοδα που σχετίζονται με τη στέγαση (έπιπλα, σκεύη κ.ά.). Για όσους δεν έχουν βρει ακόμη δουλειά και εγκαταλείπουν τη φροντίδα, τους παρέχεται βασικό εισόδημα 480 € και επιπλέον επιδότηση μέχρι και 220 € για την κάλυψη του κόστους ενοικίου. Αυτή η μορφή επιδότησης παρέχεται σε όσους εγκαταλείπουν τη φροντίδα, εφόσον η Διεύθυνση της Υπηρεσίας Κοινωνικής Πρόνοιας τους θεωρήσει οικονομικά ανεξάρτητους.

4. Οι Δέκα Εντολές μας: οκτώ κατευθυντήριες γραμμές εργασίας και δύο καθολικές αρχές

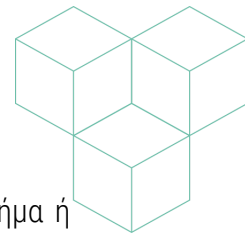
Οι προσαρμοσμένες δραστηριότητες έρευνας-δράσης που καθιερώθηκαν από το έργο *Stand by Me* μας επέτρεψαν να συγκεντρώσουμε τις εμπειρίες και τις προτάσεις περισσότερων από 200 ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των νέων, εκπροσώπων των σχετικών ιδρυμάτων και όσων εργάζονται στον τομέα. Κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Φόρουμ στο Μπρασόβ, συγκρίναμε αυτό που προέκυψε σε τοπικό επίπεδο και καταλήξαμε σε ένα κοινό σύνολο συστάσεων και καθολικές υποθέσεις εργασίας για υποβολή στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στις αντίστοιχες χώρες μας. Τους επόμενους μήνες, αναπτύξαμε και ενσωματώσαμε αυτές τις διαισθήσεις, προωθώντας στιγμές σύγκρισης και διαλόγου με περισσότερους από 100 βασικούς ανθρώπους που εμπλέκονται σε πολιτικές που αποσκοπούν σε όσους εγκαταλείπουν το σύστημα φροντίδας στις τέσσερις πόλεις μας, για να καταρτίσουν αυτές τις Δέκα Εντολές, οι οποίες περιέχουν οκτώ κατευθυντήριες γραμμές προτεραιότητας και δύο καθολικές αρχές που πρέπει να διαμορφώσουν τον τρόπο που βλέπουμε τις πολιτικές και τα έργα που υλοποιούνται.

1) Ένα σαφές, συνεκτικό και αρμονικό κανονιστικό

πλαίσιο. Όταν σκεφτόμαστε την κατάσταση των παιδιών που εγκαταλείπουν το σύστημα φροντίδας, προκύπτει ο κίνδυνος καθαρής διακοπής μεταξύ του πεδίου των δικαιωμάτων του παιδιού και των διατάξεων για ενήλικες. Για όσους πρόκειται να ενηλικιωθούν, η παρουσία συστημάτων σε ισχύ που εγγυώνται μια σταδιακή και μη τραυματική μετάβαση από το ένα σύστημα αναφοράς στο άλλο είναι θεμελιώδης. Πρέπει να δώσουμε νόημα σε αυτήν την αλλαγή στο βαθμό που η ενηλικίωση συνεπάγεται μια νέα δομή της σχέσης μεταξύ του ατόμου, της κοινωνίας και του νομικού συστήματος. Από αυτήν την άποψη, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί το πλαίσιο των υφιστάμενων κανονισμών και μέτρων: να το ενσωματώσετε για να διασφαλίσετε ότι είναι απόλυτα πλήρες, να εφαρμόσετε ορθές πρακτικές και πειραματικές παρεμβάσεις, να εφαρμόσετε τον εξορθολογισμό και την απλοποίηση τους εάν είναι απαραίτητο, να εφαρμόσετε αρμονία και ρευστότητα σε συστήματα που είναι πολύ συχνά κατακερματισμένα.

2) Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση.

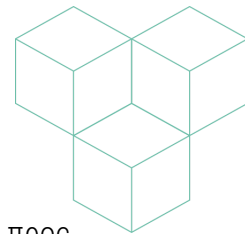
Σε συνέχεια του προηγούμενου σημείου, φαίνεται απαραίτητο να επαναπροσδιοριστεί η ιδιοκτησία, καθώς και οι διάφορες αρμοδιότητες και ευθύνες στο παιχνίδι. Πρώτον, είναι απαραίτητο να εργαστούμε πάνω στη διοργανική διάσταση: να συνεργαζόμαστε με όλα τα σχετικά άτομα, να διευκρινίζουμε τον τρόπο δημιουργίας ρόλων και ευθυνών, να προωθούμε το διάλογο και τη συνεργασία, να διασφαλίζουμε ένα κλίμα ειλικρίνειας και εμπιστοσύνης. Αλλά είναι επίσης σημαντικό να προωθείται η ενσωμάτωση σε

ενδό-θεσμικό επίπεδο, ξεπερνώντας τα εξωτερικά εμπόδια που προκύπτουν ως προς τις διαφορετικές αρμοδιότητες που κυριαρχούν σε κάθε τομέα, τμήμα ή γραφείο. Η προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης σημαίνει, πάνω από όλα, την υπέρβαση του αυθορμητισμού και την άτυπη, εξατομικευμένη διαχείριση των σχέσεων μεταξύ δικτύων, την επισημοποίηση δομικών συνεργιών που μπορούν να ενεργούν ταυτόχρονα με σταθερό, διαφανή και αποτελεσματικό τρόπο.

3) Ευημερία και προσβασιμότητα. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, η οικογένεια μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο ως προς την πορεία ανεξαρτητοποίησης των νεαρών ατόμων, ακόμη και μετά την ενηλικίωση τους. Πολύ συχνά, τα νεαρά αγόρια και τα κορίτσια εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις οικογένειές τους, ακόμη και μετά τα 18 τους χρόνια. Όσοι εγκαταλείπουν μια δομή φιλοξενίας ή την ανάδοχη τους οικογένεια δεν μπορούν να βασίζονται σε τέτοιου είδους υποστήριξη, γι' αυτό και η ανάγκη να προσδιοριστεί η πρόσβαση σε κανάλια ευημερίας αναδύεται έντονα. Οι απαιτήσεις διαφέρουν ανάλογα με τη χώρα και τις εξατομικευμένες καταστάσεις, αλλά, για ορισμένα ζητήματα, οι προκλήσεις είναι οι ίδιες: το ζήτημα της στέγασης και το δικαίωμα διαμονής σε ένα σπίτι, η πρόσβαση σε σπουδές και η ευκαιρία πρόσβασης σε σχολεία υψηλής ποιότητας, η είσοδος τους στην αγορά εργασίας, η καθοδήγηση τους σε υπηρεσίες υγείας και η εγγύηση της ανεξάρτητης πρόσβασης τους, καθώς και η χρηματοοικονομική εκπαίδευση για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε πιστωτικά και τραπεζικά ιδρύματα.

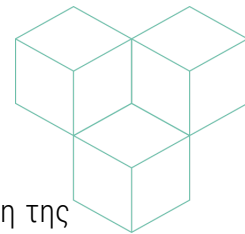
4) Σημεία αναφοράς. Οι νέοι, εγκαταλείποντας τα συστήματα φροντίδας, έρχονται αντιμέτωποι με ένα σημαντικό εξελικτικό βήμα στο ταξίδι τους, συχνά, πολύ νωρίτερα από τους συνομηλίκους τους. Για να συνεχίσουν μόνοι τους, πρέπει να μπορούν να βασίζονται σε σταθερά σημεία αναφοράς που θα τους βοηθήσουν να ξεπεράσουν την αίσθηση της μοναξιάς τους και να βρουν ασφάλεια και υποστήριξη στις πιο περίπλοκες στιγμές ή σε στιγμές δυσκολίας. Είναι σημαντικό να υιοθετηθεί μια καθολική συνεργασία για τη δημιουργία συναισθηματικών σημείων αναφοράς για τους νέους, τόσο μεταξύ των επαγγελματιών που έχουν παρακολουθήσει το ταξίδι τους, όσο και στα επίσημα και ανεπίσημα δίκτυα της περιοχής. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητο να παρέχονται επαγγελματικά σημεία αναφοράς (καθηγητές ή διαχειριστές περιπτώσεων) που μπορούν να καθοδηγήσουν και να παρακολουθήσουν την ανάπτυξή τους μόλις ενηλικιωθούν, επιδιορθώνοντας τα κενά που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της διαδρομής μεταξύ των υπηρεσιών για τους νέους και των υπηρεσιών για ενήλικες.

5) Υποστήριξη ειδικών. Οι επαγγελματίες που υποστηρίζουν τα αγόρια και τα κορίτσια στην κοινότητα και κατά τη διάρκεια της πορείας τους προς την ανεξαρτησία έχουν θεμελιώδη ρόλο στη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των σχεδίων τους. Είναι επομένως απαραίτητο να επενδύσουμε σε αυτά τα επαγγελματικά πρόσωπα (όσον αφορά την εκπαίδευση, την ευημερία, τη ψυχολογία κ.λπ.) τόσο όσον αφορά την κατάρτιση τους, όσο και την επανεκπαίδευση τους, τα οποία θα δουλέψουν ως κίνητρο, αναπτύσσοντας τη θέση και τις συνθήκες εργασίας τους. Οι άνθρωποι που εργάζονται στην κοινωνική πολιτική είναι εκείνοι που πλήττονται περισσότερο από το σύνδρομο εξάντλησης, τόσο λόγω των μοναχικών συνθηκών που συχνά βρίσκουν τον εαυτό τους να εργάζονται και λόγω του φόρτου εργασίας, σε σύγκριση με το μέγεθος των προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Για να εγγυηθούμε ότι τα αγόρια και τα κορίτσια έχουν ένα ταξίδι υψηλής ποιότητας, πρέπει να προωθήσουμε την ευημερία των εργαζομένων, να διασφαλίσουμε χώρους αποσυμπίεσης και εποπτείας, να επενδύσουμε σε προγράμματα κατάρτισης υψηλής ποιότητας και να ευνοήσουμε τη σύνδεση με όλους αυτούς που εργάζονται στον τομέα μέσα από ένα συνεργατικό, συνυπεύθυνο τρόπο.

6) Προσαρμοσμένες πορείες. Πρέπει να καταρτίσουμε ένα προσαρμοσμένο σχέδιο για κάθε αγόρι και κορίτσι, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα ταλέντα, τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τις φιλοδοξίες τους. Τα αγόρια και τα κορίτσια πρέπει να συμμετέχουν προσωπικά στο σχεδιασμό του μέλλοντος τους, δηλαδή η πορεία ζωής τους δεν πρέπει να τους επιβληθεί, αλλά αντίθετα να την οριστικοποιήσουν αυτοί, ξεκινώντας πρώτα με τα ταλέντα που μπορεί να έχει κάθε νέος, αποφεύγοντας την τυποποίηση και τα σχέδια που αποτυγχάνουν να εκτιμήσουν τις πραγματικές του ικανότητες. Το ταλέντο και η αδυναμία δεν είναι διαμετρικά αντίθετα χαρακτηριστικά, μπορούν να συνυπάρξουν. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να σταματήσουμε να επενδύουμε στην μελέτη, στην εργασία και στα μονοπάτια ζωής που είναι πλήρως συνεκτικά με τις μεγαλύτερες φιλοδοξίες κάθε παιδιού καθώς αποχωρεί από το σύστημα φροντίδας. Υπό αυτήν την έννοια, το ταλέντο πρέπει να νοηθεί ως ένας αστερισμός που αποτελείται από ικανότητες, δεξιότητες και αρμοδιότητες, και από τον οποίο ξεκινάμε για να τους επιτρέψουμε να εκπληρώσουν τις δυνατότητές τους και να επιτύχουν τα όνειρά τους.

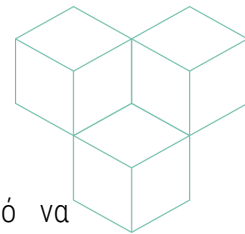
7) Ανθεκτικότητα και εμπιστοσύνη. Πρέπει να συνοδεύσουμε τους νέους καθώς αναπτύσσουν τη δική τους ιστορία και τη δική τους πορεία, διαμορφώνοντας μια συνειδητοποίηση για τον εαυτό τους και δίνοντας νέο νόημα στις εμπειρίες που έχουν βιώσει. Ο σχεδιασμός που απευθύνεται σε άτομα που

εγκαταλείπουν τη φροντίδα πρέπει να τους επιτρέψει να καλλιεργήσουν την αυτοεκτίμηση και να οικοδομήσουν ουσιαστικές σχέσεις με στόχο τη βελτίωση της ευημερίας και του μέλλοντος. Η ψυχολογική υποστήριξη η οποία τους παρέχεται από επαγγελματίες και η συμμετοχή των πολιτών είναι μόνο μερικά από τα συστήματα που επιτρέπουν στους νέους να επενδύσουν στον εαυτό τους και στις θετικές σχέσεις που αυξάνουν τις πιθανότητες της προσωπικής ολοκλήρωσης, αποφεύγοντας την επανάληψη των δυσλειτουργικών σχέσεων. Επομένως, είναι σημαντικό να εκτιμούμε επίσης τα δίκτυα μεταξύ των συνομηλίκων και τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών ως πόρων που μπορούν να προωθήσουν ευκαιρίες και να λειτουργήσουν ως γέφυρα προς νέους στόχους.

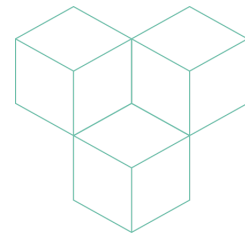
8) Επικράτεια και σχέσεις. Για να κοιτάξουμε το μέλλον με εμπιστοσύνη, είναι θεμελιώδες να υποστηρίξουμε τους νέους που αποχωρούν από τα συστήματα φροντίδας, καθώς χτίζουν και εμπλουτίζουν τους ισχυρούς δεσμούς με όλους τους ανθρώπους που συναντούν στον δρόμο και στην καθημερινή τους ζωή, πέραν αυτών που έχουν ήδη δημιουργήσει κατά την διάρκεια της εναλλακτικής τους φροντίδας. Αυτό περιλαμβάνει συμμαθητές, συναδέλφους, γείτονες, εκείνους που ζουν στην περιοχή, καθώς και αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους, τον κόσμο της τέχνης και του πολιτισμού, θρησκευτικές και πολιτικές ομάδες και όλους τους άλλους τύπους οργανώσεων. Πρόκειται για δεσμούς που δημιουργούν ευημερία και αίσθηση ένταξης και αποτρέπουν και εμποδίζουν τον στιγματισμό. Είναι δεσμοί που ενισχύουν το ατομικό και κοινωνικό κεφάλαιο του κάθε ατόμου, πολλαπλασιάζοντας τις διαθέσιμες ευκαιρίες και σταθεροποιώντας το δίκτυο προστασίας που μπορεί να ενεργοποιηθεί όταν αντιμετωπίζει δύσκολες καταστάσεις. Η καλλιέργεια αυτών των δεσμών δεν είναι μόνο καλή για όσους εγκαταλείπουν τη φροντίδα, αλλά εμπλουτίζει γενικότερα τον οποιονδήποτε. Είναι μια ευκαιρία να μάθουμε από την ποικιλομορφία και να συναντήσουμε εξαιρετικές ιστορίες και σπάνιες προκλήσεις.

9) Η καθολική αρχή της συμμετοχής. Η προώθηση της συμμετοχής σημαίνει διασφάλιση του δικαιώματος κάθε αγοριού και κοριτσιού να ακούγεται και να συμμετέχει σε όλες τις επιλογές που τα αφορούν άμεσα. Είναι μια θεμελιώδης αρχή της προστασίας κάθε παιδιού, η οποία πρέπει να λαμβάνεται πλήρως υπόψη, ακόμη και όταν πλησιάζει να αποχωρήσει από το σύστημα φροντίδας και να ξεκινήσει τη διαδρομή προς μια ανεξάρτητη ζωή. Η προώθηση της συμμετοχής δεν σημαίνει απλώς την ακρόαση ενός ατόμου στο πλαίσιο μιας εκπαιδευτικής σχέσης, αλλά και την προώθηση της και την οικοδόμηση μιας συλλογικής, δημόσιας φωνής μέσω πολιτικών και συνεργατικών εμπειριών. Οι ενώσεις που αφορούν τα άτομα που εγκαταλείπουν τη φροντίδα αποτελούν σημαντικά, εξειδικευμένα παραδείγματα

του πώς οι συνθήκες των ατόμων μπορούν να μετατραπούν σε πραγματικές και κατάλληλες πολιτικές προτάσεις. Επιπλέον, είναι επίσης σημαντικό να υποστηρίξουμε άλλα είδη σχετικών εμπειριών, επικεντρωμένα σε κοινά, καθολικά θέματα, τα οποία μπορούν να ενώσουν τους νέους που εγκαταλείπουν τα συστήματα φροντίδας με άλλους νέους της κοινότητας.

10) Η καθολική αρχή της μη διάκρισης. Τα αγόρια και τα κορίτσια του Agevolando, του ιταλικού δικτύου αποφοίτων, έχουν στείλει ένα ισχυρό, σαφές μήνυμα στα ιδρύματα: «Δεν περιμένουμε περισσότερα από έναν αποδέκτη φροντίδας από ό, τι περιμένουμε ή θα περιμέναμε από ένα παιδί της ίδιας ηλικίας». Με άλλα λόγια, ας υπενθυμίσουμε στον εαυτό μας ότι τα άτομα που μένουν σε δομές φροντίδας είναι κορίτσια και αγόρια. Είναι προφανώς διαφορετικοί μεταξύ τους και διαφορετικοί από τους συνομηλίκους τους, αλλά, ταυτόχρονα, είναι όλοι ίσοι. Όπως τα υπόλοιπα αγόρια και κορίτσια, έτσι και αυτά έχουν χαρές και φόβους, όνειρα και απογοητεύσεις, ικανότητες και αδυναμίες. Αντιμετωπίζουν τον κόσμο του σχολείου και το σύμπαν της εργασίας, με οικονομικά, στεγαστικά, συναισθηματικά και ερωτικά ζητήματα. Ας αποφύγουμε, επομένως, να τους ζητάμε περισσότερα από ό, τι ζητάμε από οποιονδήποτε άλλο και ας υπενθυμίσουμε στους εαυτούς μας να μην περιμένουμε τίποτα λιγότερο, να μην ισοπεδώσουμε τη πορεία τους και να μην μειώσουμε το πεδίο των δυνατοτήτων που αντιμετωπίζουν. Έχουμε την ευκαιρία να ξεκινήσουμε από τις εμπειρίες των ατόμων που εγκαταλείπουν τη φροντίδα και να κοιτάξουμε με φρέσκα ματιά όλα τα αγόρια και τα κορίτσια που ζουν στις πόλεις μας και αντιμετωπίζουν απίστευτα περίπλοκα ερωτήματα σχετικά με το μέλλον τους.

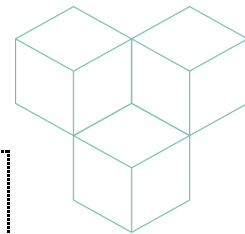
5. Οι Ηθικές Πρακτικές Που Εμπνέουν Το Έργο Μας

“Δίκτυο νέων που εγκαταλείπουν τα συστήματα φροντίδας” (Ιταλία)

Περιγραφή	Ο Agevolando είναι ο κύριος οργανισμός για όσους εγκαταλείπουν τη φροντίδα στην Ιταλία. Ιδρύθηκε το 2010 από την πρωτοβουλία μιας ομάδας αγοριών και κοριτσιών που είχαν περάσει ένα μέρος της ζωής τους μακριά από τις βιολογικές οικογένειές τους, και οι οποίοι είχαν αποφασίσει να υποστηρίξουν όσους συνομηλίκους τους είχαν παρόμοιες εμπειρίες, καθώς και να ενθαρρύνουν το πνεύμα της αλληλεγγύης και της ομότιμης υποστήριξης. Σήμερα, αναπτύσσουν έργα, εκστρατείες και πρωτοβουλίες για την προώθηση της ευημερίας και της ενεργού συμμετοχής των νέων που εγκαταλείπουν το σύστημα φροντίδας και προστασίας. Μία από αυτές τις πρωτοβουλίες είναι το Δίκτυο “Care Leavers”, ένα ανεπίσημο δίκτυο που υποστηρίζεται από τον Agevolando από το 2017 και το οποίο δραστηριοποιείται σήμερα σε περισσότερες από 10 ιταλικές περιοχές με προτάσεις ανταλλαγής, κατάρτισης και υπεράσπισης.
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	www.agevolando.org

“Έργο Care Leavers” (Progetto Care Leavers) (Ιταλία)

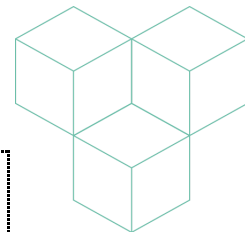
Περιγραφή	Ένα πείραμα που υποστηρίζεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Ταμείου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού και λειτουργεί σε συνεργασία με τον Istituto degli Innocenti. Ο γενικός στόχος του έργου είναι να συνοδεύσει όσους έχουν μόλις ενηλικιωθεί στο ταξίδι τους προς την ανεξαρτησία μέσω της δημιουργίας των απαραίτητων συστημάτων υποστήριξης που θα τους επιτρέψουν να χτίσουν σταδιακά ένα μέλλον μετά την αποχώρησή τους από τα συστήματα φροντίδας και προστασίας. Το έργο επικεντρώνεται στον
-----------	---

	Εκπαιδευτή που ενισχύει την πορεία προς ανεξαρτησία, ως φιγούρα που υποστηρίζει τους σκοπούς και τους στόχους του εθνικού πειραματισμού και των προσαρμοσμένων έργων. Με βάση την οικονομική κατάσταση κάθε παιδιού, μπορεί επίσης να επιτευχθεί υποστήριξη για ανεξαρτησία μέσω της ατομικής επιχορήγησης που δεν υπερβαίνει τα 780 € το μήνα για την κάλυψη τόσο των καθημερινών δαπανών όσο και του κόστους που αντιστοιχεί στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι που εγκαταλείπουν τα συστήματα φροντίδας.
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	https://www.minori.gov.it/it/attivita/progetto-care-leavers

"First Room - Καινοτόμα εργαλεία για την κοινωνικό-επαγγελματική ένταξη των νέων που εγκαταλείπουν το σύστημα ειδικής προστασίας" (Ρουμανία)	
Περιγραφή	Η «πρόσκληση υποβολής σχεδίων» ξεκίνησε στα τέλη του 2019 από το Υπουργείο Ευρωπαϊκών Ταμείων (Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανθρώπινου Κεφαλαίου) και απευθύνεται σε δημόσιες αρχές και κοινωνικές υπηρεσίες. Η πρόσκληση διέθεσε 23 εκατομμύρια € για επιχειρήσεις που απευθύνονται συγκεκριμένα στην υποστήριξη των νέων και γενικότερα των ατόμων που εγκαταλείπουν το σύστημα φροντίδας τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια με διαφορετικούς τύπους παρεμβάσεων, από την κοινωνική ένταξη έως την απασχόληση, από τη στέγαση έως την οικονομική υποστήριξη.
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	http://mfe.gov.ro/pocu-23-mil-euro-pentru-sprrijinirea-tinerilor-care-parasesc-si-stemul-institutionalizat-de-protectie-sociala/w http://mfe.gov.ro

"Πρόγραμμα Aftercare Start" (Μπρασόβ, Ρουμανία)	
Περιγραφή	Το 2004, ο Σύνδεσμος SCUT στο Μπρασόβ ξεκίνησε ένα πρόγραμμα κοινοτικής υποστήριξης που ονομάζεται "Aftercare Start", με σκοπό να βοηθήσει τους νέους που ζουν σε δημόσια ιδρύματα να αντιμετωπίσουν τη μετάβαση προς μια ανεξάρτητη ζωή. Σήμερα, το πρόγραμμα αναπτύσσεται με την υποστήριξη των τοπικών αρχών της επαρχίας Μπρασόβ, διάφορων τοπικών οικονομικών προσώπων, της Πρεσβείας της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας και ενός στενού εθελοντικού δικτύου. Απευθύνεται σε άτομα που διαμένουν σε συστήματα φροντίδας μεταξύ 18 και 35 ετών, σε ευάλωτους νέους και οικογένειες που βρίσκονται σε κίνδυνο (μονογονεϊκές οικογένειες, παιδιά που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο νωρίς, υλική φτώχεια...), με εξατομικευμένες διαδρομές που προσφέρονται σε περίπου 30 άτομα ανά έτος για διάρκεια μεταξύ 12 και 48 μηνών. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κυμαίνονται από

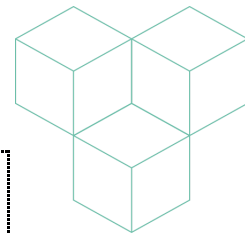
	ψυχοκοινωνική συμβουλευτική έως ψυχοθεραπεία, από εκπαίδευση έως εργασία, από την προώθηση της υγείας έως τη στήριξη της παροχής τροφής, καθώς και μαθήματα ενεργητικής συμμετοχής των πολιτών.
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	www.scutbv.ro

Πρόγραμμα "Ενσωμάτωσης" (Λευκωσία, Κύπρος)

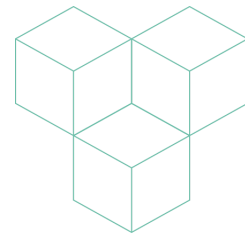
Περιγραφή	Το "Ενσωμάτωση" είναι ένα πρόγραμμα που ξεκίνησε το 2018 στην Κύπρο για να βοηθήσει τους νέους ηλικίας 13 έως 19 ετών, οι οποίοι έχουν αναρρώσει από την τοξικομανία, να εργαστούν. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου (AAEK), τη Σωφρονιστική Αρχή, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και πολλές από τις θεραπευτικές κοινότητες της πόλης. Στην πιλοτική της φάση, επέβλεψε τη διοργάνωση προσαρμοσμένων μαθημάτων κατάρτισης για περίπου 50 κορίτσια και αγόρια, τα οποία πραγματοποιήθηκαν σε τρεις φάσεις: περίπου 30 ώρες αφιερωμένες σε βασικές ικανότητες (κοινωνικές και ψηφιακές δεξιότητες, μαθήματα Αγγλικής γλώσσας και επιχειρηματικότητας). Περίπου 70 επιπλέον ώρες αφιερώθηκαν σε εξειδικευμένες ενότητες (γραμματειακά, μαθήματα τοιχοποιίας και πλακόστρωσης, τεχνικές ομορφιάς και φροντίδας προσώπου, καθώς και βασικές αρχές πληροφορικής) και τέλος, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η τοποθέτηση ενός αγοριού σε μια εταιρεία. Κάθε μάθημα περιλάμβανε σύστημα αξιολόγησης και πιστοποίησης για κάθε μία από τις ικανότητες που αποκτήθηκαν.
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	https://www.unic.ac.cy/tdunit/programma-entaxi-gia-deyteri-synecho-meni-chronia/

"Passus" (Γκέτεμποργκ, Σουηδία)

Περιγραφή	Το Passus είναι ένα πρόγραμμα που στοχεύει σε κορίτσια και αγόρια που εγκαταλείπουν εγκληματικά δίκτυα και μονοπάτια. Ο κύριος στόχος του είναι να υποστηρίξει τη δημιουργία νέων δικτύων σχέσεων και νέων συστημάτων ευκαιριών. Προβλέπει προσαρμοσμένες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που απευθύνονται σε νέους, στηρίζοντας τις οικογένειές τους και παρέχοντας εκπαίδευση, συνοδεύοντας τους διάφορους εμπλεκόμενους φορείς. Οι εργασίες του έργου συνδέονται με το "Valdspreventiva Resurs Centrum", μια πρωτοβουλία συνεργασίας και εκπαίδευσης που έχει σχεδιαστεί για να
-----------	--

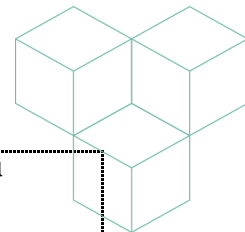
	υποστηρίζει τους νέους που αντιμετωπίζουν καταστάσεις διαφορετικών τύπων βίας, είτε ως δράστες είτε ως θύματα. Το Passus είναι ένα έργο που εκτελείται από το 2018 από τη Fryshuset, σε συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς και ιδρύματα υπεράσπισης ανηλίκων.
Χρήσιμοι σύνδεσμοι	https://www.fryshuset.se/verksamhet/passus

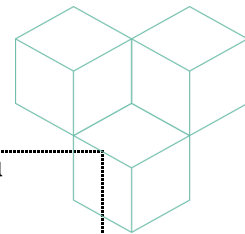
6. Η Εκτεταμένη Ομάδα Εργασίας Μας

Ιταλία (αλφαβητική σειρά)

Όνομα	Οντότητα	Ρόλος	Χώρα
Baseggio Michela	Tutti per Uno	Παιδαγωγός	Ιταλία
Bergami Patrizia	Περιοχή Rozzano	Διευθύντρια στο Δήμο Rozzano	Ιταλία
Bertolè Lamberto	Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Μιλάνου	Ιταλία
Buscemi Elena	Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Διευθύνων Σύμβουλος Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών, Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Ιταλία
Cascone Ciro	Εισαγγελέας της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο Ανηλίκων του Μιλάνου	Εισαγγελέας της Δημοκρατίας στο δικαστήριο ανηλίκων του Μιλάνου	Ιταλία
Casiraghi Laura	Κοινωνική επιχείρηση Sercop	Κοινωνική Λειτουργός	Ιταλία
Cesaro Grazia	Νεανικό Επιμελητήριο Μιλάνου	Πρόεδρος του Τμήματος Ανηλίκων του Μιλάνου	Ιταλία
Ciceri Guido	Κοινωνική επιχείρηση Sercop	Διευθυντής της κοινωνικής επιχείρησης Sercop	Ιταλία
D'Alberto Clarissa	Σύνδεσμος Agevolando	Διαμορφώτρια πολιτικής και εκπρόσωπος για τον Σύνδεσμο Agevolando	Ιταλία
Fazio Simona	Spazio Aperto Servizi	Διευθύντρια του τμήματος οικογένειας και ανηλίκων στον Κοινωνικό Συνεταιρισμό Spazio Aperto Servizi	Ιταλία
Ferrario Carlo	Σύνδεσμος Agevolando	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ιταλία
Gafforini Liliana	Περιοχή Lombardy	Επικοινωνιακή Λειτουργός για νέους που αποχωρούν από τα συστήματα φροντίδας, περιοχή Lombardy, Γενική Διεύθυνση Κοινωνικών Πολιτικών, Στέγασης και Αναπηρίας	Ιταλία
Gallina Maria Luisa	Ussm Μιλάνο (Γραφείο Κοινωνικών Υπηρεσιών για Ανηλίκους)	Κοινωνική Λειτουργός	Ιταλία
Gallione Cristina	A.S.S.E.M.I. (Azienda Sociale Sud Est Milano)	Διευθύντρια A.S.S.E.M.I. (Azienda Sociale Sud Est Milano)	Ιταλία

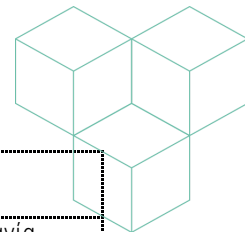
Gatto Maria Carla	Δικαστήριο Ανηλίκων του Μιλάνου	Πρόεδρος του Δικαστηρίου Ανηλίκων του Μιλάνου	Ιταλία
Giacometti Manuel	Spazio Aperto Servizi	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ιταλία
Koh Ting Alba	Συνεταιρισμός Progetto Sociale	Ομότιμη ερευνήτρια για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ιταλία
Loverso Livio	Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Επικεφαλής του Παρατηρητηρίου Αγοράς Εργασίας, Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Ιταλία
Lupo Susanna	CTIF, Spazio Aperto Servizi	Ψυχίατρος	Ιταλία
Madoni Patrizia	Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου – Οργανισμός Προστασίας Υγείας	Κοινωνική Λειτουργός	Ιταλία
Magatti Gianluigi	Συνεταιρισμός Progetto Sociale	Συντονιστής διαμερισμάτων ανεξαρτησίας	Ιταλία
Mosca Aurelio	Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου – Οργανισμός Προστασίας Υγείας	Διευθυντής του Τμήματος Προγραμματισμού για την Ενσωμάτωση των Παροχών Υγείας με Κοινωνικές Παροχές	Ιταλία
Musicco Francesca	Κοινωνική επιχείρηση Sercop	Ψυχολόγος	Ιταλία
Orilla Veronica	Περιοχή Lombardy	Περιοχή Lombard, Γενική Διευθύντρια Κοινωνικών Πολιτικών, Στέγασης και Αναπηρίας	Ιταλία
Pagani Massimo	Περιοχή Lombardy	Εγγυητής για την παιδική ηλικία και την εφηβεία – Περιοχή Lombardy	Ιταλία
Parravicini Dario	Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Διευθυντής Οικονομικής Ανάπτυξης Μητροπολιτική Πόλη του Μιλάνου	Ιταλία
Polti Elisabetta	Spazio Aperto Servizi	Ομότιμη ερευνήτρια για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ιταλία
Porro Pinuccia	Συντονισμός Nazionale Comunità ανά Minori (C.N.C.M.) («Κοινοτικός Εθνικός Συντονισμός για Ανηλίκους»)	Εκπρόσωπος της Βόρειας περιοχής για το CNCM	Ιταλία
Ravelli Susanna	AFOL Metropolitana	Εκπρόσωπος για AFOL Metropolitana	Ιταλία
Sacerdote Silvia	Ussm Μιλάνο	Ussm Μιλάνο (Γραφείο Κοινωνικών Υπηρεσιών για Ανηλίκους)	Ιταλία
Samwell Mina	La Cordata	Ομότιμη ερευνήτρια για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ιταλία

Spinoni Monica	Martinitt e Stelline	Διευθύντρια Κοινωνικής Στέγασης στο Martinitt e Stelline	Ιταλία
Turco Maria	A.S.S.E.M.I. (Azienda Sociale Sud Est Milano)	Πολιτική Αρχή, Επικεφαλής του Τμήματος Παιδιών και Οικογένειας του A.S.S.E.M.I.	Ιταλία
Turetti Egidio	AIMMF («Ιταλική Ένωση Δικαστών για Ανηλίκους και Οικογένειες»)	Υπάλληλος στο AIMMF («Ιταλική Ένωση Δικαστών για Ανηλίκους και Οικογένειες»)	Ιταλία
Valentino Ofelia	Νεανικό Επιμελητήριο Μιλάνου	Δικηγόρος	Ιταλία

Ρουμανία (αλφαβητική σειρά)

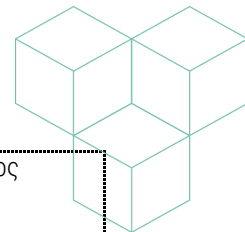
Όνομα	Οντότητα	Ρόλος	Χώρα
Balaban Diana	Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Διαχειρήστρια	Ρουμανία
Boza Roxana	Κέντρο Ανηλίκων Santo Stefano, Ghimbav	Επιθεωρήτρια	Ρουμανία
Catana Marimar	Μη διαθέσιμη	Ομότιμη ερευνήτρια για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ρουμανία
Ciocioiu Emilia	Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Διαχειρήστρια Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Ρουμανία
Cristureanu Carmen	Ίδρυμα PECA	Διαχειρήστρια	Ρουμανία
Danu Mihaela	Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Διαχειρήστρια Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Ρουμανία
Ovidiu Colqhoun	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ρουμανία
Gafitescu Aurora	Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Διαχειρήστρια Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Ρουμανία
Joszi Rely	Μη διαθέσιμη	Ομότιμη ερευνήτρια για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ρουμανία
Luca Ligia	Σύνδεσμος SAMARITEANUL MILOS	Διαχειρήστρια	Ρουμανία
Pantea Mihaela	Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	Διαχειρήστρια Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής	Ρουμανία

		Βοήθειας και Προστασίας των Παιδιών - Μπρασόβ	
Paun Elena	Κέντρο Ανηλίκων Santo Stefano, Ghimbav	Παιδαγωγός	Ρουμανία
Redenciuc Radu	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ρουμανία
Tica Paul	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Ρουμανία

Κύπρος (αλφαβητική σειρά)

Όνομα	Οντότητα	Ρόλος	Χώρα
Antoniou Koula	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (Δημόσια Διοίκηση)	Δημόσια Υπάλληλος	Κύπρος
Dalitis Sotiris	Τμήμα Φυλακών	Υπάλληλος	Κύπρος
Efthimiadou Marina	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (Δημόσια Διοίκηση)	Δημόσια Υπάλληλος	Κύπρος
Kallonas Petros	Τμήμα Φυλακών	Υπάλληλος	Κύπρος
Kouskouli Natasa	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (Δημόσια Διοίκηση)	Δημόσια Υπάλληλος	Κύπρος
Lamari Nantia	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας - Προμηθείας	Κοινωνική Λειτουργός	Κύπρος
Molua John	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Κύπρος
Monero Chris	Μη διαθέσιμη	Νέος που αποχώρησε από δομή εναλλακτικής φροντίδας	Κύπρος
Panteli Sotiroula	Hope for Children - MKO	Κοινωνική Λειτουργός	Κύπρος
Papadopoulos Stelios	Μη διαθέσιμη	Νέος που αποχώρησε από δομή εναλλακτικής φροντίδας	Κύπρος
Savvouroulou Natasa	Αρχή Εντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου	Επικεφαλής του Τμήματος Πολιτικής της Αρχής Εντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου	Κύπρος
Stylianou Iakovos	Τμήμα Φυλακών	Παιδαγωγός	Κύπρος
Tsiggas Nikolas	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Κύπρος

Touray Alasan	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Κύπρος
Trifilli Panayiota	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (Δημόσια Διοίκηση)	Δημόσιος Υπάλληλος	Κύπρος

Σουηδία (αλφαβητική σειρά)

Όνομα	Οντότητα	Ρόλος	Χώρα
Bailey Omar	Fryshuset	Ηγέτης Νεολαίας	Σουηδία
Bahsoun Shadi	Livsanda	Διευθυντής Στεγαστικών Υπηρεσιών στη Livsanda	Σουηδία
Engelbretksson Ulrika	Uddevalla	Επικεφαλής του Τμήματος Πρόληψης - πόλη Uddevalla	Σουηδία
Fard Ashkan	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Σουηδία
Franck Håkan	Τμήμα Πολιτικής	Επικεφαλής του Τμήματος Πολιτικής	Σουηδία
Gustafsson Daniel	Δήμος Gothenburg	Προϊστάμενος του Τμήματος του Δήμου του Gothenburg, Δικηγόρος	Σουηδία
Hassan Abdiweil	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Σουηδία
Hermansson Annica	Τμήμα Πολιτικής	Επικεφαλής του Τμήματος Πολιτικής	Σουηδία
Larsson Emma	Livsanda	Συνεργάτης	Σουηδία
Mushtaq Khorsand	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Σουηδία
Nygren Lovisa	Σουηδικές Φυλακές και Υπηρεσίες Αστυνομικής Επιτήρησης	Επικεφαλής Φυλακών και Υπηρεσιών Αστυνομικής Επιτήρησης	Σουηδία
Oskarsson Moa	Μη διαθέσιμη	Ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Σουηδία
Reza Mahdi	Μη διαθέσιμη	Φοιτητής, ομότιμος ερευνητής για το έργο <i>Stand by Me</i>	Σουηδία

Η ομάδα του έργου:

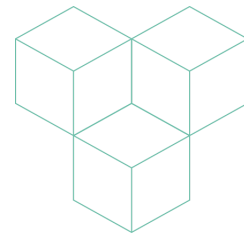

This project has been funded with the support of the European Commission.
This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

Susanna Galli, Elena Rita Mendicino, Gloria Plebani, Franca Trabucchi (Metropolitan City of Milan - Italy), Francesca Zamboni, Umberto Biscaglia, Stefano Laffi, Roberta Marzorati, Andrea Rampini, Camilla Pin (Codici Ricerca e Intervento - Italy); Simona Fazio, Maria Chiara Orlando, Alessandra Panceri, Barbara Vajani (Spazio Aperto Servizi - Italy); Robert Serban, Gheorghe Radu (Ahead Association - Romania); Giota Lilli, Giorgos Giorgakis (Eurosucccess Consulting - Cyprus); Nadja Arya-Garystone, Armin Azadkha, Hana Jamali, Jonny Ericsson, Camilla Lagerquist, Louise Källgård (Fryshuset - Sweden).

Οι Εταίροι του Έργου

Città
metropolitana
di Milano

Μητροπολιτική πόλη του Μιλάνου Ιταλία (Συντονιστής)

Η Μητροπολιτική πόλη του Μιλάνου, που αποτελείται από 134 δήμους και συνολικά 3.176.180 κατοίκους, είναι ο κάτοχος στον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης θεμελιώδους ρόλου στην προώθηση των ίσων ευκαιριών, αντιτίθεται σε κάθε μορφή διάκρισης και ως εκ τούτου προωθεί την κοινωνική ένταξη, βάζοντας στο επίκεντρο τα δικαιώματα των ανθρώπων, ιδίως των νέων γενεών. Ο πλούτος της εμπειρίας στον τομέα της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και έρευνας, τα δίκτυα που ενοποιούνται με διεθνείς οργανισμούς, το Εφετείο του Μιλάνου, τα δικαστήρια ανηλίκων, οι επαγγελματικές ενώσεις, οι πιο αντιπροσωπευτικοί δικηγορικοί σύλλογοι, ΜΚΟ και, τελευταίες αλλά όχι λιγότερο σημαντικές, οι τοπικές και περιφερειακές οντότητες, αποτελούν τη βάση της συνεχούς δραστηριότητας σχεδιασμού τόσο για τα κοινοτικά όσο και για τα εθνικά ταμεία, ως στρατηγικές δράσεις (συμπεριλαμβανομένου του Στρατηγικού Σχεδίου της Μητροπολιτικής Πόλης) για την προώθηση μιας φιλικής προς τα παιδιά κουλτούρας στη μητροπολιτική περιοχή.

Codici | Ricerca e Intervento Ιταλία (Εταίρος)

Μια ανεξάρτητη οντότητα που προωθεί μονοπάτια για έρευνα και μετασχηματισμό στον κοινωνικό τομέα, μαζί με οργανισμούς, ιδρύματα και δίκτυα, στην κατανόηση και τη συνοδεία των κοινωνικών αλλαγών που λαμβάνουν χώρα.

Spazio Aperto Servizi ONLUS Ιταλία (Εταίρος)

Ενεργό στο Μιλάνο από το 1993, προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες, κοινωνική βοήθεια και εξειδικευμένες υπηρεσίες για άτομα με αναπηρίες, καθώς και παιδιά και οικογένειες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Ο συνεταιρισμός σχεδιάζει και προσφέρει απαντήσεις στις κοινωνικές ανάγκες που εντοπίζονται στην περιοχή, προωθεί την κοινωνική ευημερία μέσω κοινών, υποστηριζόμενων μονοπατιών που στοχεύουν στη δημιουργία μιας υποστηρικτικής, ενεργούς και υπεύθυνης κοινότητας.

Asociatia AHEAD Ρουμανία (Εταίρος)

Ιδρύθηκε το 2013 για να ανταποκριθεί στην ανάγκη παροχής εκπαιδευτικών εναλλακτικών λύσεων σχεδιασμένων να παρέχουν ένταξη και κοινωνική συμμετοχή για παιδιά και νέους που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες. Η AHEAD αναπτύσσει τα talenta και τις ικανότητες που απαιτούνται για να βοηθήσει τα παιδιά και τους νέους να ενσωματωθούν στην κοινωνία.

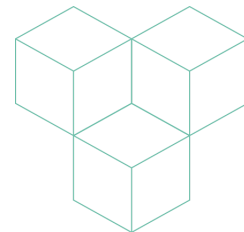
G.G. Eurosuccess Consulting Κύπρος (Εταίρος)

Μέσω της συμμετοχής του οργανισμού σε διάφορα ευρωπαϊκά αναπτυξιακά και εκπαιδευτικά προγράμματα, η Eurosuccess Consulting λειτουργεί για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τεχνογνωσίας σε σχέση με διαφορετικές ομάδες στόχους και τομείς, με στόχο την υποστήριξη και παροχή ευκαιριών για εκπαίδευση, δημιουργία και ανάπτυξη διαφόρων κοινωνικών ομάδων και οργανισμών.

This project has been funded with the support of the European Commission.
This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

FRYSHUSET

Stiftelsen Fryshuset

Σουηδία (Εταίρος)

Μια δυναμική, ανεξάρτητη οντότητα και κίνημα, πολύπλευρη ως προς την υποστήριξη της ανάπτυξης, της ενδυνάμωσης και της κοινωνικής ένταξης των νέων, με ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο και στους περιθωριοποιημένους νέους. Η Fryshuset προσφέρει στους νέους την ευκαιρία να αναπτύξουν τις έμφυτες ικανότητές τους και να ανακαλύψουν το πάθος τους για να τους βοηθήσουν να εκπληρώσουν τις δυνατότητές τους και να ενσωματωθούν στην κοινωνία μέσω της εργασίας, με μια πολιτισμική, κοινωνική, σχολική και επαγγελματική προοπτική.

Το έργο πραγματοποιήθηκε από:

Metropolitan City of Milan (IT)
Codici | Ricerca e intervento (IT)
Spazio Aperto Servizi (IT), Ahead (RO)
Eurosucccess Consulting (CY) and Fryshuset (SE)

Το έγγραφο δημιουργήθηκε από:

Έργο Stand by Me
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

Attribution-ShareAlike 3.0
Unported ([CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/))

Κάντε λήψη:

[Εδώ](#)

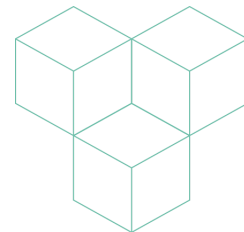
Για περισσότερες πληροφορίες αποστείλετε μήνυμα στο:

standbyme.rec@gmail.com

This project has been funded with the support of the European Commission.
This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

**SOCIAL-ECOLOGICAL APPROACHES
FOR CARE-LEAVERS INCLUSION
THROUGH PARTICIPATORY POLICY MAKING**

Αυτή η έκδοση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις
του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να
θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των
πληροφοριών που περιέχονται εδώ.
REC – RCH – PROF – AG – 2017–785708